

UZASADNIENIE

Projektowana zmiana ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127 i Nr 171, poz. 1227) ma na celu zapewnienie efektywniejszej ochrony zdrowia publicznego, w szczególności przez uregulowanie w ustawie kwestii dotyczących warunków pozyskiwania mięsa przeznaczonego na użytek własny (art. 1 pkt 1 projektowanej ustawy). W związku z powyższym, w projektowanej ustawie znalazła się definicja pojęcia „produkcja mięsa przeznaczonego na użytek własny” (art. 1 pkt 2 lit. a projektowanej ustawy).

Konsekwencją powyższego jest również dodanie w art. 17 nowelizowanej ustawy po ust. 1 ust. 1a dopuszczającego ubój na terenie gospodarstwa, utrzymywanych w tym gospodarstwie, świń, owiec, kóz, cieląt do szóstego miesiąca życia, drobiu oraz zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych w celu produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny. Wprawdzie bydło, którego mięso jest przeznaczone do wprowadzania na rynek, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, powinno być poddawane ubojowi w rzeźni, to jednak przepisy Unii Europejskiej nie regulują kwestii pozyskiwania mięsa na użytek własny w gospodarstwie. W Polsce tradycyjnie poddawało się ubojowi w gospodarstwie cielęta w celu pozyskania mięsa na potrzeby własne. Również podczas prac w Senacie nad ustawą o produktach pochodzenia zwierzęcego w podkomisji do spraw prac nad tą ustawą, zgłaszano potrzebę umożliwienia uboju w gospodarstwie na użytek własny cieląt do 6 miesiąca życia. Z uwagi na fakt, że ustawa ta miała na celu jak najszybsze dostosowanie przepisów prawa krajowego do przepisów Unii Europejskiej w zakresie produktów pochodzenia zwierzęcego, postanowiono, że ubój cieląt na terenie gospodarstwa na użytek własny zostanie uregulowany w późniejszym okresie.

W związku z tym, że przepisy Unii Europejskiej, a w szczególności przepisy rozporządzeń (WE) nr 852/2004, 853/2004 i 854/2004, nie mają zastosowania do produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych na użytek własny, pozostawiając te kwestie do ewentualnego uregulowania we własnym

zakresie przez państwa członkowskie, proponuje się w art. 1 pkt 5 projektowanej ustawy, w dodawanym art. 11a, zamieścić upoważnienie do określenia podstawowych wymagań zdrowotnych, higienicznych i sanitarnych, jakie powinny być spełnione przy pozyskiwaniu, na użytek własny, na terenie gospodarstwa mięsa pochodzącego z uboju świń, owiec, kóz, cieląt do szóstego miesiąca życia, drobiu oraz zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych, utrzymywanych w tym gospodarstwie, albo przy pozyskiwaniu przez myśliwego, w wyniku odstrzału, mięsa zwierząt łownych. Wymagania te będą obejmować w szczególności: wymagania dotyczące zdrowia zwierząt, wymagania, jakie powinny zostać spełnione przy uboju tych zwierząt na terenie gospodarstwa, wymagania dotyczące badania poubojowego mięsa, w szczególności mięsa pozyskanego w wyniku odstrzału zwierząt łownych oraz sposób jego znakowania. Wymagania te zostaną określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rolnictwa wydanym na podstawie upoważnienia określonego w art. 11a ust. 2.

Zmiana zaproponowana w art. 1 pkt 2 lit. b nadająca nowe brzmienie art. 5 pkt 5 ma charakter dostosowawczy, ponieważ zmiana definicji produktów pochodzenia zwierzęcego o tradycyjnym charakterze wynika ze zmiany przepisów prawa Unii Europejskiej. W dniu 20 marca 2006 r. zostało przyjęte rozporządzenie Rady (UE) nr 509/2006 w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych będących gwarantowanymi tradycyjnymi specjalnościami. Rozporządzenie to zastąpiło rozporządzenie Rady (EWG) nr 2082/92 w sprawie świadectw o szczególnym charakterze dla produktów rolnych i środków spożywczych. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2082/92 Komisja Europejska prowadziła rejestr, w którym były wymienione nazwy produktów, których specyficzny charakter został uznany na poziomie Wspólnoty i dla których wydane zostały świadectwa potwierdzające ich specyficzny charakter. Natomiast stosownie do rozporządzenia Rady (UE) nr 509/2006, wyżej wymieniony rejestr został zastąpiony rejestrem gwarantowanych tradycyjnych specjalności. Na podstawie art. 19 rozporządzenia Rady (UE) nr 509/2006 nazwy już zarejestrowane na mocy rozporządzenia Rady (EWG) nr 2082/92 wpisuje się do rejestru gwarantowanych tradycyjnych specjalności. W związku z powyższym w definicji produktów pochodzenia zwierzęcego o tradycyjnym

charakterze proponuje się zastąpić wyrazy: „świadectw specyficznego charakteru” wyrazami „gwarantowanych tradycyjnych specjalności”.

Projektowana zmiana art. 1 pkt 3 polegająca na dodaniu w art. 9 ust. 2a ma na celu określenie ogólnego obowiązku zaopatrywania produktów pochodzenia zwierzęcego w odpowiednią dokumentację, czyli świadectwa zdrowia albo inne dokumenty, jeżeli wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 2 nowelizowanej ustawy. Przepisy prawa Unii Europejskiej określają jedynie wymóg zaopatrywania produktów we właściwe dokumenty i świadectwa zdrowia. Jednocześnie zgodnie z rozporządzeniem nr 178/2002 istnieje obowiązek zapewnienia przez podmioty możliwości śledzenia produktu „jeden krok w tył i jeden krok w przód”. W związku z powyższym, wydaje się właściwe określenie wzoru dokumentu dla wszystkich produktów pochodzenia zwierzęcego, który realizowałby założenia rozporządzenia 178/2002 umożliwiającego prześledzenie drogi produktu. Określenie takiego dokumentu, w tym tego co powinien zawierać, sposób jego wystawiania i przechowywania, umożliwi upoważnienie zawarte w art. 11 ust. 2 nowelizowanej ustawy, jednakże obowiązek wystawienia takiego dokumentu powinien wynikać z przepisu ustawowego. Ponadto należy mieć na uwadze fakt, że w obecnym stanie prawnym obowiązek wystawiania handlowego dokumentu identyfikacyjnego wynika dla niektórych produktów pochodzenia zwierzęcego z rozporządzeń wydanych na podstawie art. 5 ust. 2 uchylonej ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. Nr 33, poz. 288 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 68 i Nr 23, poz. 188), częściowo zachowanych w mocy na podstawie art. 38 nowelizowanej ustawy. Jednakże dla części produktów, np. żelatyny czy produktów rybołówstwa nie ma takiego obowiązku. W związku z powyższym wydaje się właściwe uregulowanie w sposób jednolity kwestii dokumentacji wystawianej przy wprowadzaniu produktów pochodzenia zwierzęcego na rynek.

Zaproponowane w art. 1 pkt 4 projektowanej ustawy nowe brzmienie wprowadzenia do wyliczenia art. 11 rozszerza upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do wydania rozporządzenia określającego inne niż przewidziane w prawie wspólnotowym wymagania dla zakładów w celu umożliwienia produkcji metodami tradycyjnymi oraz zastosowania innych

rozwiązań w strukturze zakładu, niż przewidują to przepisy prawa Unii Europejskiej. Możliwość wydania takich przepisów krajowych przewidują art. 13 ust. 3 i ust. 4 lit. a i b rozporządzenia nr 852/2004, art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 853/2004 oraz art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 854/2004. Zgodnie z tymi przepisami istnieje możliwość wydania przez państwo członkowskie Unii Europejskiej przepisów dostosowujących wymagania określone w załącznikach do wyżej wymienionych rozporządzeń do potrzeb danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Upoważnienie zawarte w art. 11 ust. 2 nowelizowanej ustawy przewiduje wydanie przez ministra właściwego do spraw rolnictwa rozporządzenia regulującego wymagania weterynaryjne tylko w przypadku, gdy wymagania takie nie są określone w przepisach Unii Europejskiej. W związku z powyższym istnieje konieczność ustanowienia takiej regulacji, która pozwoli Polsce na skorzystanie z możliwości przewidzianej w przepisach Unii Europejskiej. Będzie to ważny element, który może przyczynić się do wzrostu konkurencyjności, szczególnie niewielkich przedsiębiorstw stanowiących znaczną część polskich zakładów.

Zmiana w art. 1 pkt 7 nadająca nowe brzmienie art. 20 ust. 1 pkt 1 nowelizowanej ustawy ma na celu określenie rodzajów zakładów, które podlegają rejestracji, oraz określenie organu właściwego do prowadzenia takiego rejestru. Dotychczasowe brzmienie tego przepisu nakładające na powiatowych lekarzy weterynarii obowiązek prowadzenia rejestru rodziło wątpliwości interpretacyjne, czy zakłady rejestrowane mogą być w tym samym rejestrze, w którym znajdują się zakłady zatwierdzone. Skutkowało to koniecznością udzielania wyjaśnień w zakresie interpretacji tego przepisu. Zmiana ma na celu zwiększenie czytelności tego przepisu.

Zmiana w art. 1 pkt 8, polegająca na dodaniu w nowelizowanej ustawie art. 21a, ma celu określenie trybu nadawania zakładom uprawnień do prowadzenia produkcji na rynek państwa trzeciego. Zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, żywność i pasze wywożone ze Wspólnoty lub ponownie wywożone ze Wspólnoty w celu wprowadzenia na rynek w państwie trzecim, powinny być zgodne z wymogami prawa żywnościowego, chyba że władze państwa przywozu postanowiły inaczej lub przepisy ustawowe, wykonawcze, normy, kodeksy praktyk oraz inne procedury prawne i administracyjne

obowiązujące w państwie przywozu stanowią inaczej. W związku z powyższym, państwo trzecie może wprowadzić wymóg spełnienia przez polskie zakłady lub produkty pochodzenia zwierzęcego produkowane w tych zakładach, które będą przeznaczone na rynek tego państwa trzeciego, spełnienia innych wymagań niż przewiduje to prawo wspólnotowe dla produktów wprowadzanych na rynek. Procedura rejestracji i zatwierdzania zakładów określona jest w art. 21 nowelizowanej ustawy. Jednakże wydaje się konieczne określenie zasad, na jakich zakłady mogą ubiegać się o możliwość wysyłania swoich produktów na rynek państw trzecich. Proponuje się, aby podmiot zgłaszał się z wnioskiem do powiatowego lekarza weterynarii o nadanie zakładowi uprawnień do produkcji na rynek konkretnego państwa trzeciego. Powiatowy lekarz weterynarii, podobnie jak w przypadku zatwierdzania zakładu, przed wydaniem decyzji o nadaniu uprawnień do produkcji na rynek państwa trzeciego przeprowadza kontrole w zakładzie w celu sprawdzenia, czy zakład spełnia określone przez dane państwo trzecie wymagania. Niektóre państwa trzecie, np. Rosja, uzależniają zgodę na wysyłanie do tego państwa produktów pochodzenia zwierzęcego od wyników przeprowadzonej przez właściwy organ tego państwa kontroli. Powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję po uzyskaniu przez ten zakład zatwierdzenia przez właściwy organ państwa trzeciego.

Ponadto proponuje się, aby koszty kontroli prowadzonej przez organy państwa trzeciego były ponoszone przez podmioty zainteresowane uzyskaniem możliwości produkcji na inne rynki niż wspólnotowe, chyba że będą one ponoszone przez państwo trzecie.

Jednocześnie konieczne jest określenie zasad, na jakich powiatowy lekarz weterynarii kontroluje spełnianie przez zakład, któremu zostało nadane uprawnienie do produkcji na rynek państwa trzeciego, wymagań określonych przez państwo trzecie. Ponadto podmioty prowadzące zakłady posiadające uprawnienie do prowadzenia produkcji na rynek państw trzecich zostały zobowiązane do informowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego związanej z prowadzeniem tej produkcji.

Propozycja zawarta w art. 1 pkt 8 dodająca art. 21b ma na celu wykluczenie możliwości produkcji, w zakładach zatwierdzonych, produktów pochodzenia zwierzęcego z surowców niepochodzących z zatwierdzonych zakładów. Należy bowiem zauważyć, że do końca 2007 r. będą funkcjonować zakłady mięsne korzystające z okresu przejściowego, których produkcja, zgodnie z Traktatem Akcesyjnym, może być przeznaczona wyłącznie na rynek krajowy. Równocześnie w rozporządzeniu nr 2074/2005 pozwala się na dalszą produkcję w zakładach, obecnie zakwalifikowanych do produkcji na rynek krajowy, bez zatwierdzenia wymaganego w art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 853/2004, pod warunkiem – między innymi – produkcji produktów przeznaczonych wyłącznie na rynek krajowy. Takie rozwiązanie zapewni oddzielenie produktów wytworzonych w zakładach niezatwierdzonych od produktów pochodzących z zakładów zatwierdzonych.

Zmiana zaproponowana w art. 1 pkt 9 polegająca na nadaniu nowego brzmienia art. 22 ma na celu uszczegółowienie obowiązków powiatowych lekarzy weterynarii i Głównego Lekarza Weterynarii wynikających ze zmiany stanu faktycznego i prawnego w zakładach, a także w odniesieniu do zmian dokonywanych na wniosek przedsiębiorcy lub wskutek decyzji organu nadzoru w prowadzonych rejestrze i wykazie. Na powiatowego lekarza weterynarii został nałożony obowiązek powiadamiania państwowego powiatowego inspektora sanitarnego oraz wojewódzkiego inspektora inspekcji handlowej o wykreśleniu zakładu z rejestru. Ponadto Główny Lekarz Weterynarii został zobowiązany do prowadzenia i uaktualniania, na podstawie informacji przekazywanych mu przez powiatowego lekarza weterynarii, obejmujących obszar całego kraju wykazów zakładów w poszczególnych grupach.

Zmiana zaproponowana w art. 1 pkt 9 polegająca na nadaniu nowego brzmienia art. 23 nowelizowanej ustawy ma na celu określenie decyzji, jakie może wydać powiatowy lekarz weterynarii w stosunku do zakładu, który narusza wymagania określone przez państwo trzecie, w zależności od stopnia uchybienia.

Zmiana zaproponowana w art. 1 pkt 10 polegająca na dodaniu w art. 24 w ust. 2 pkt 4 ma na celu wskazanie Głównego Lekarza Weterynarii, jako

organu właściwego do prowadzenia, z właściwą władzą państwa trzeciego, uzgodnień mających na celu określenie, jakie wymagania weterynaryjne powinny być spełnione przy przywozie z państwa trzeciego i wywozie do tego państwa produktów pochodzenia zwierzęcego, w zakresie nieuregulowanym w przepisach Unii Europejskiej. Przepis ten umożliwi Głównemu Lekarzowi Weterynarii uzgadnianie wymagań weterynaryjnych z właściwą władzą weterynaryjną państwa trzeciego przy wymianie handlowej towarów w ramach kontaktów dwustronnych. Dotyczy to wyłącznie spraw niebędących przedmiotem regulacji prawa żywnościowego Unii Europejskiej. Takim uzgodnieniom podlegają zarówno warunki przywozu, jak i wywozu. Typowym przykładem jest uzgadnianie świadectw dla miodu i produktów pszczelarskich lub uzgadnianie warunków polskiego eksportu do państw trzecich.

Projektowana zmiana w art. 1 pkt 11 polega na nadaniu nowego brzmienia art. 25 stanowiącemu m.in., że wprowadzanie na rynek produktów pochodzenia zwierzęcego w sposób niezgodny z rodzajem działalności określonej dla danego podmiotu w rejestrze prowadzonym przez powiatowego lekarza weterynarii podlega karze grzywny, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku.

Zmiana zaproponowana w art. 2 projektowanej ustawy polegająca na dodaniu w ustawie z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. Nr 91, poz. 872 oraz z 2005 r. Nr 100, poz. 837) w art. 17 w ust. 3a pkt 3 ma na celu nałożenie na posiadacza świń, owiec, kóz i cieląt do szóstego miesiąca życia obowiązku zniszczenia kolczyka lub duplikatu kolczyka, w przypadku uboju na terenie gospodarstwa w celu produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny tak, aby zapobiec jego powtórnemu wykorzystaniu.

Ponadto mając na celu zachowanie ważności już dokonanych wpisów zakładów podlegających rejestracji, zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 853/2004, do rejestru prowadzonego przez powiatowego lekarza weterynarii na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 1 nowelizowanej ustawy, w art. 3 projektowanej ustawy określono, że rejestr prowadzony na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 1

ustawy wymienionej w art. 1, staje się rejestrem prowadzonym na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Projekt ustawy został uzgodniony z członkami Rady Ministrów oraz przyjęty przez Komitet Europejski Rady Ministrów. W toku uzgodnień została uwzględniona propozycja zgłoszona przez Ministerstwo Finansów dotycząca zmiany tytułu projektowanej ustawy przez odesłanie do ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, która to ustawa jest również nowelizowana w projekcie ustawy.

Projektowana ustawa znajduje się w Programie prac legislacyjnych Rady Ministrów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

Projektowana ustawa nie zawiera norm krajowych, przepisów technicznych, ani przepisów dotyczących usług, w związku z powyższym nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projektowana ustawa jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

- 1) podmioty zajmujące się pozyskiwaniem, wytwarzaniem i przetwarzaniem oraz wprowadzaniem na rynek produktów pochodzenia zwierzęcego, w szczególności prowadzące zakłady lub rzeźnie,
- 2) podmioty zajmujące się produkcją mięsa przeznaczonego na użytek własny,
- 3) organy Inspekcji Weterynaryjnej, w szczególności powiatowi lekarze weterynarii.

2. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie ustawy nie spowoduje obciążeń dla budżetów jednostek sektora finansów publicznych.

3. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanej ustawy ma na celu pełniejsze dostosowanie przepisów krajowych w zakresie wymagań, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego, co przyczyni się do wzrostu konkurencyjności szczególnie niewielkich przedsiębiorstw, które stanowią znaczną część polskich zakładów.

5. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

W toku konsultacji społecznych projekt ustawy został przekazany między innymi do organizacji społeczno-zawodowych rolników, organizacji pracodawców, Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, krajowych związków hodowców zwierząt, Stowarzyszenia Rzeźników i Wędliniarzy, Polskiego Związku Producentów, Eksporterów i Importerów Mięsa, Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz Rady Gospodarki Żywnościowej.

Powyższe organizacje nie zgłosiły uwag do projektu ustawy.